ARFOR

CREU GWAITH – CEFNOGI'R IAITH

Cyngor Gwynedd Council

Cyngor Sir Ynys Môn Isle of Anglesey County Council

Cyngor Sir Gâr Carmarthenshire County Council

Cyngor Sir Ceredigion County Council

Llywodraeth Cymru Welsh Government

YR HANES HYD YMA: GWEDD GYNTAF ARFOR

Cafodd ei sefydlu yn 2019, yn dilyn cytundeb rhwng Llywodraeth Cymru a Phlaid Cymru. Rhoddwyd £2 miliwn i Gynghorau Gwynedd, Ynys Môn, Ceredigion a Sir Gâr er mwyn rhoi cynnig ar ddulliau arloesol o gefnogi'r economi yng nghadarnleoedd y Gymraeg. Roedd y rhaglen yn parhau hyd at ddiwedd 2020/21.

GWEITHGAREDDAU

- rhoi cymorth ariannol i sefydlu a datblygu busnesau, drwy becynnau ariannol a chyngor;
- mentora pobl ifanc a'u cefnogi i fentro;
- hyrwyddo a rhannu straeon cadarnhaol am lwyddiannau lleol;
- helpu busnesau i gael gafael ar offer cyfoes;
- cefnogi'r gwaith o sefydlu a datblygu metrau cymdeithasol i warchod adnoddau allweddol mewn cymunedau yng nghadarnleoedd y Gymraeg.

CANLYNIADAU

- 154 o fusnesau wedi derbyn cymorth
- 238 o swyddi llawn-amser ac 89 o swyddi rhan-amser wedi'u creu
- 226 o swyddi wedi'u gwarchod

Gwenyn Gruffudd

HEDDIW: AIL WEDD ARFOR

Drwy'r Cytundeb Cydweithio rhwng Llywodraeth Cymru a Phlaid Cymru, mae £11 miliwn wedi'i sicrhau i gynnal ail wedd y rhaglen hyd at fis Mawrth 2025. Yn Sir Gâr, Gwynedd, Ceredigion ac Ynys Môn y mae'r mwyafrif llethol o'r cymunedau lle mae canran uchel o'r bobl yn siarad Cymraeg – cymunedau sy'n allweddol i gynnal bywiogrwydd y Gymraeg a'i pharhad yn iaith bob dydd.

Er bod problemau economaidd y pedair sir – er enghraifft, cyflogau isel, tangyflogaeth a gweithlu sy'n crebachu – yn gyffredin i ardaloedd eraill, mae eu heffaith ar y Gymraeg yn unigryw ac yn ddifrifol.

PWRPAS ARFOR:

Cefnogi'r cymunedau sy'n gadarnleoedd y Gymraeg i ffynnu drwy ymyriadau economaidd a fydd hefyd yn cyfrannu at gynyddu cyfleoedd i weld a defnyddio'r Gymraeg yn ddyddiol.

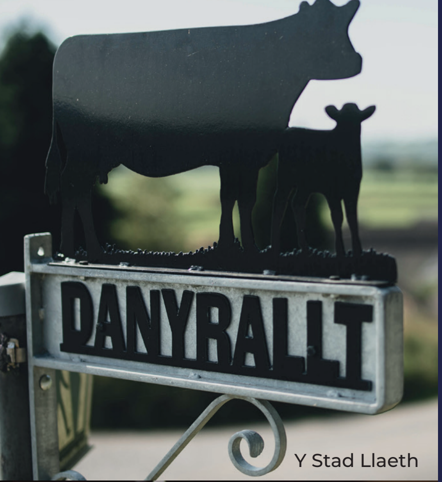

Y Stad Llaeth

Cwrw Bragdy Cybi

Cain Eleri, Therapi Ceg

AMCANION STRATEGOL

1. Creu cyfleoedd i bobl a theuluoedd ifanc (35 oed neu iau) aros yn eu cymunedau cartref neu ddychwelyd iddyn nhw. Eu cefnogi i lwyddo'n lleol drwy fentro neu ddatblygu gyrfa gan sicrhau bywoliaeth sy'n cwrdd â'u gobeithion.
2. Creu cymunedau mentrus. Cefnogi mentrau masnachol a chymunedol sy'n anelu at gadw a chynyddu cyfoeth lleol.
3. Cael mwy o'r gweithgaredd drwy gydweithio. Sefydlu ffordd o feddwl sy'n golygu dysgu-drwy-wneud, gwella o hyd a dysgu o weithgaredd mewn un ardal er mwyn ei ymestyn i ardaloedd eraill.
4. Cryfhau hunaniaeth cymunedau lle mae canran uchel o siaradwyr Cymraeg. Cefnogi defnydd o'r Gymraeg a'i gwneud yn fwy amlwg, a phwysleisio'r hyn sy'n tynnu'r rhanbarth ynghyd.

FFRYDIAU GWAITH

Bydd pum elfen i'r gwaith:

Llwyddo yn lleol

Ehangu'r prosiect o Wynedd a Môn i'r pedair sir – sef cefnogi pobl ifanc a theuluoedd i fentro yn eu cymunedau cartref.

Cymunedau Mentrus

Canolbwyntio ar fentrau sy'n manteisio ar rinweddau unigryw eu cymunedau (gan gynnwys y Gymraeg) ac/neu sy'n cadw mwy o gyfoeth yn lleol.

Cronfa Her ARFOR

Ymateb i wersi o wedd gyntaf Rhaglen ARFOR: bod angen cynnig cyfle i fwy o amrywiaeth o sefydliadau gyfrannu gan sicrhau bod gweithgaredd newydd yn cael ei gomisiynu.

Cryfhau hunaniaeth

Cryfhau hunaniaeth cymunedau lle mae canran uchel o bobl yn siarad Cymraeg, a thanio teyrngarwch trigolion lleol drwy ledaenu negeseuon cadarnhaol am eu hardal a'r gorllewin i gyd.

Dysgu gwersi

Un o gryfderau mwyaf Rhaglen ARFOR yw sbarduno cydweithio, gwerthuso a rhannu gwybodaeth a gwersi.

Hufen ia Mon Ar Lwy

Cyhoeddwr llyfrau, Atebol

Artist Lisa EurgainTaylor

CADWCH MEWN CYSWLLT

www.rhaglenarfor.cymru

gwybodaeth@rhaglenarfor.cymru

ARFOR

CREU GWAITH - CEFNOGI'R IAITH